

100 *Χρόνια Προσφυγικής Παρουσίας*

Κοινωνία • Πολιτική • Πολιτισμός

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Παρασκευή 9 & Σάββατο 10 Δεκεμβρίου 2022

Πάντειον Πανεπιστήμιο
Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών
Αμφιθέατρο Σάκη Καράγιωργα II
(Λεωφ. Α. Συγγρού 136)

Επιστημονική Επιτροπή

Πρόεδρος: Χριστίνα Κουλούρη, Πρύτανης, Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μέλη: Μιχάλης Χρηστάκης, Γενικός Γραμματέας Δήμου Νέας Σμύρνης,
Διδάκτωρ Πολιτικής και Διοικητικής Επιστήμης

Λίνα Βεντούρα, Καθηγήτρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Γιώργος Τσιμουρής, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Κώστας Κατσάπης, ΕΔΙΠ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο,
Διδάσκων ΕΑΠ/ΠΜΣ Δημόσια Ιστορία

Ευάγγελος Χατζατουριάν, Πρόεδρος Πολιτιστικού
και Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Νέας Σμύρνης

Ανδρέας Μπαλτάς, Διδάκτωρ Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Εκπαιδευτικός

Κυριακή Παπαθανασοπούλου, Διδάκτωρ Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Παρασκευή 9 Δεκεμβρίου

17:00-17:30 Χαιρετισμοί

Χριστίνα Κουλούρη, Πρύτανης, Καθηγήτρια Νεότερης και Σύγχρονης Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
Κλαίρη Δεληγιάννη, Πρόεδρος Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Νέας Σμύρνης

Μουσική Δημιουργία και Χώροι Ψυχαγωγίας

Προεδρία: Κώστας Κατσάπης

17:30-17:50 Λάμπρος Λιάβας

Η έλευση των προσφύγων και η αλλαγή στον τρόπο διασκέδασης.
Από τα καφέ-αμάν και τα καφέ-σαντάν στις «μπύρες».

17:50-18:10 Γιώργος Τσιμουρής

Ο Πειραιάς των προσφύγων μέσα από ντοκουμέντα ζωής και μουσικές μνήμες:
Η περίπτωση του Βαγγέλη και της Αγγέλας Παπάζογλου.

18:10-18:30 Αλεξάνδρα Μούργου

Ανάμεσα σε δυο πολέμους: Η λαϊκή κουλτούρα ως όψη των γεωγραφιών από το «εκεί» στο «εδώ».

18:30-18:50 Συζήτηση

18:50-19:00 Διάλειμμα

Αυτοοργάνωση και Συσσωματώσεις

Προεδρία: Λίνα Βεντούρα

19:00-19:20 Γιώτα Τουργέλη

Προσφυγικοί σύλλογοι και φορείς αποκατάστασης: διεκδικήσεις, αντιπαραθέσεις, συνεργασίες.

19:20-19:40 Ανδρέας Μπαλτάς

Τα αθλητικά σωματεία των προσφύγων στον Μεσοπόλεμο 1922-1940.

19:40-20:00 Ευάγγελος Χατζατουριάν

Πανιώνιος 1890. Μνήμες.

20:00-20:20 Κυριακή Παπαθανασοπούλου

Προσφυγικοί σύλλογοι και ένταξη στη Νέα Κοκκινιά τον Μεσοπόλεμο.

20:20-20:40 Συζήτηση

Δεξίωση στο Πάντειο Πανεπιστήμιο

Σάββατο 10 Δεκεμβρίου

Αστική Εγκατάσταση και Προσφυγικοί Συνοικισμοί

- Προεδρία:** Λάμπρος Μπαλτσιώτης
- 09:30-09:50** Νίκος Μπελαβίλας
Οι τρεις φάσεις της εγκατάστασης στις γειτονιές του ξεριζωμού στον Πειραιά.
- 09:50-10:10** Παναγιώτης Τουρνικιιώτης
Νέες γειτονιές στην Αθήνα. Από τη λήθη στη μνήμη της προσφυγικής εγκατάστασης.
- 10:10-10:30** Merih Erol
Armenian Refugees in Greece after 1922.
- 10:30-10:45** **Διάλειμμα**
- 10:45-11:05** Λεωνίδας Οικονόμου
Πολιτική, πολιτισμός και γεωγραφία σε μια προσφυγική κοινότητα της Αττικής.
Η περίπτωση της Βούλας (1927-1967).
- 11:05-11:25** Melis Cankara
The Silent Witnesses of the Population Exchange:
The Buildings of Crete-Rethymno that Changed Hands with the Treaty of Lausanne.
- 11:25-11:45** Σπύρος Παραλίκης
Η ίδρυση του προσφυγικού συνοικισμού της Νέας Σμύρνης: Ο ρόλος της εκκλησίας.
- 11: 45-12:05** Γεώργιος Γιασημάκης
Προσφυγικές Κοινότητες στο Δήμο Ωρωπού.
- 12:05-12:15** **Συζήτηση**
- 12:15-12:30** **Διάλειμμα**

Προσφυγική Εργασία και Οικονομία

- Προεδρία:** Ανδρέας Μπαλτάς
- 12:30-12:50** Λήδα Παπαστεφανάκη
Υφάντρες, εργάτες και τεχνίτες από την Μικρά Ασία στην Αθήνα και τον Πειραιά του μεσοπολέμου.
Έμφυλες όψεις βιομηχανικής και εργατικής ιστορίας του προσφυγικού πληθυσμού.
- 12:50-13:10** Κρυσταλλία Μαρκάκη
Πρωτότυποι τρόποι προσφυγικής αποκατάστασης: ένα γυναικείο σχέδιο για την παιδική εργασία.
- 13:10-13:30** Άννα Μπατζέλη
«Δεσποινίδες πρόσφυγες εκ Σμύρνης ζητούν θέσιν»: όψεις της εργασιακής ενσωμάτωσης
γυναικών προσφύγων μέσα από αρχειακά τεκμήρια και μαρτυρίες.
- 13:30-13:50** **Συζήτηση**
- 14:00-15:30** **Διάλειμμα**

Η Διάσωση των Παιδιών

- Προεδρία:** Κυριακή Παπαθανασοπούλου
- 15:30-15:50** Μαρία Καβάλα - Ελένη Ιωαννίδου
«Σώσωμεν τα ορφανά, μη γίνωμεν αίτιοι του χαμού των». Κοινωνική πρόνοια και περίθαλψη των ιδρυμάτων και οργανώσεων της Θεσσαλονίκης για τα ορφανά προσφυγόπουλα (1920-1930).
- 15:50-16:10** Κωνσταντίνα Ανδριανοπούλου
«Τα Ορφανά του Έθνους»: εθνικές πολιτικές για τα ελληνορθόδοξα παιδιά του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου στην Οθωμανική Αυτοκρατορία, 1919-1922.
- 16:10-16:30** **Συζήτηση**

Πολιτική Ένταξη των Προσφύγων

- Προεδρία:** Γιώργος Τσιμουρής
- 16:30-16:50** Νίκος Μαραντζίδης
Η πολιτική ταυτότητα των προσφύγων από τον Μεσοπόλεμο στα μεταπολεμικά χρόνια.
- 16:50-17:10** Ραϋμόνδος Αλβανός
Ταυτότητες προσφύγων και πολιτικές συμπεριφορές.
- 17:10-17:30** Αναστασία Λερίου
Πολιτική εξέλιξη της Νέας Σμύρνης: Εγκατάσταση-Κοινότητα-Δήμος.
- 17:30-17:50** **Συζήτηση**
- 17:50-18:00** **Διάλειμμα**

Προσφυγικές Μνήμες: Αφηγήσεις και Αναπαραστάσεις

- Προεδρία:** Χριστίνα Κουλούρη
- 18:00-18:20** Damla Demirözü
Από τον ξεριζωμό στην αναζήτηση: το 1922 και οι αφηγήσεις του.
- 18:20-18:40** Νικόλαος Καλούδης
Η εκστρατεία της Μικράς Ασίας 1919-1922 και η καταστροφή της Σμύρνης.
- 18:40-19:00** Γιάννης Παπαδόπουλος
The contribution of films and TV series in the construction of the collective memory on Asia Minor and the refugee experience.
- 19:00-19:20** Aytek Soner Alpan
When does the memory clock chime? Metropolitan Chrysostomos of Smyrna and the Mnemonic Adventures of His Monument in Athens.
- 19:20-19:40** Αιμιλία Σαλβάνου
Πρόσφυγες του 1922 στην εθνική μνήμη: Συμπεριλήψεις, αποκλεισμοί και αναπλαισιώσεις στο πέρασμα ενός αιώνα.
- 19:40-20:00** **Συζήτηση**

Τέλος εργασιών Συνεδρίου

Συμμετέχοντες / Συμμετέχουσες

Αλβανός Ραϋμόνδος, Διδάσκων στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα
Δημόσιας Ιστορίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Alpan Aytek Soner, Ph.D., University of California, San Diego

Ανδριανοπούλου Κωνσταντίνα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια,
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Βεντούρα Λίνα, Καθηγήτρια Ιστορίας,
Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο

Γιασημάκης Γεώργιος, Δήμαρχος Ωρωπού

Cankara Melis, Διδάκτωρ Ιστορίας της Αρχιτεκτονικής,
Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

Demirözü Damla, Professor, University of Istanbul

Erol Merih, Assistant Professor, Ozyegin University, Istanbul

Ιωαννίδου Ελένη, Ιστορικός, Ιστορικό Αρχείο Προσφυγικού Ελληνισμού Δήμου Καλαμαριάς

Καβάλα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, Τμήμα Πολιτικών Επιστημών,
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Καλούδης Νικόλαος, πρώην Δήμαρχος Γλυκών Νερών

Κατσάπης Κώστας, ΕΔΙΠ, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας,
Πάντειο Πανεπιστήμιο, Διδάσκων στο μεταπτυχιακό πρόγραμμα
Δημόσιας Ιστορίας του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Κουλούρη Χριστίνα, Καθηγήτρια Ιστορίας, Πρύτανης Παντείου Πανεπιστημίου

Λερίου Αναστασία, Διδάκτωρ Αρχαιολογίας, Υπεύθυνη Εκδόσεων «Αλέξανδρος»

Λιάβας Λάμπρος, Καθηγητής Εθνομουσικολογίας,
Τμήμα Μουσικών Σπουδών, Φιλοσοφική Σχολή ΕΚΠΑ

Μαραντζίδης Νίκος, Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας

Μαρκάκη Κρυσταλλία, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Μούργου Αλεξάνδρα, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
και American School of Classical Studies at Athens

Μπαλτάς Ανδρέας, Διδάκτωρ Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Εκπαιδευτικός

Μπαλτσιώτης Λάμπρος, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας,
Πάντειο Πανεπιστήμιο

Μπατζέλη Άννα, Διδάκτωρ Ιστορίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Μπελαβίλας Νίκος, Καθηγητής Πολεοδομίας και Ιστορίας της Πόλης, Διευθυντής του Εργαστηρίου
Αστικού Περιβάλλοντος, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

- Οικονόμου Λεωνίδας, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Παπαδόπουλος Γιάννης, Διδάκτωρ Ιστορίας Παντείου Πανεπιστημίου,
Διδάσκων Ελληνικής Ιστορίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Παπαθανασοπούλου Κυριακή, Διδάκτωρ Ιστορίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Παπαστεφανάκη Λήδα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Οικονομικής και Κοινωνικής Ιστορίας,
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Παραλίκης Σπύρος, Διδάκτωρ Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, Τομέας Πολεοδομίας και Χωροταξίας,
Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Σαλβάνου Αιμιλία, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
- Τουργέλη Γιώτα, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Ιστορίας,
Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Τουρνικιώτης Παναγιώτης, τ. Καθηγητής Θεωρίας της Αρχιτεκτονικής, Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο
- Τσιμουρής Γιώργος, Καθηγητής, Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο
- Χατζατουριάν Ευάγγελος, Πρόεδρος Πολιτιστικού και Αθλητικού Οργανισμού Δήμου Νέας Σμύρνης
- Χρηστάκης Μιχάλης, Γενικός Γραμματέας Δήμου Νέας Σμύρνης,
Διδάκτωρ Πολιτικής και Διοικητικής Επιστήμης

Λεωφ. Α. Συγγρού 193 - 195, 171 21 Νέα Σμύρνη • <https://neasmyrni.gr>

Λεωφ. Α. Συγγρού 136, 176 71 Αθήνα • www.panteion.gr